

Biblioteka bez wykluczeń - relacja z webinarium

24.6.2026 - | Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

Okazją do spotkania było wydanie książki pt. „Społeczność LGBTQ+ w przestrzeni bibliotecznej. Wspieranie inkluzywności i różnorodności jako nowy obszar działalności bibliotek” autorstwa Przemysława Krysińskiego. Publikacja porusza tematykę dotychczas rzadko obecną w polskim piśmiennictwie naukowym, dlatego głównym celem autora było wypełnienie tej luki poprzez zbadanie, czy i w jaki sposób biblioteki uwzględniają potrzeby informacyjne osób nieheteronormatywnych, oraz sprawdzenie, czy pracownicy polskich bibliotek publicznych są dobrze przygotowani do pracy z użytkownikami zmagającymi się z niesprawiedliwą oceną społeczną.

W spotkaniu wzięło udział 81 osób. W pierwszej części zaprezentowano najważniejsze informacje dotyczące komunikacji, zwracając uwagę na najczęściej spotykane problemy w obszarze obsługi użytkowników. Ważną częścią prezentacji było omówienie podstawowych zasad używania języka inkluzywnego, przywołując praktyczne przykłady zastosowania, nie tylko w odniesieniu do osób ze społeczności LGBTQ+. W kolejnej części omówiono kwestie związane z działaniami wykluczającymi, które uniemożliwiają korzystanie z usług bibliotecznych osobom z grup defaworyzowanych. Przywołano m.in. przykłady autocenzurowania zbiorów, niszczenia queerowych tytułów lub nieuwzględniania ich w księgozbiórze, a także problemy związane z ich poprawnym indeksowaniem. Dla kontrastu przedstawiono przykłady dobrych praktyk, dzięki którym biblioteki mogą stać się instytucjami jeszcze bardziej otwartymi i przyjaznymi osobom ze społeczności LGBTQ+. To ważne także w kontekście więziotwórczej roli biblioteki, która coraz częściej jest traktowana w społecznościach lokalnych jako „trzecie miejsce”, w którym nie tylko można wypożyczyć książkę, ale także przyjemnie spędzić czas.

Spotkanie było okazją do zaprezentowania nowego obszaru badań nad bibliotekami, rozwijanego od niedawna w toruńskim ośrodku badań nad bibliotekami, a także zwróceniem uwagi na zmiany społeczne, które determinują przeobrażenia w obszarze usług informacyjnych. Jak podkreślili prowadzący, biblioteki jako instytucje otwarte stają się miejscami tworzonymi z myślą o wszystkich grupach użytkowników - także tych, które do tej pory nie widziały dla siebie miejsca w przestrzeni bibliotecznej lub z różnych względów obawiały się z niej skorzystać.

<https://www.sbp.pl/serwis-informacyjny/wszystkie/biblioteka-bez-wykluczen-relacja-z-webinarium>